

*О. М. Дорошенко, В. І. Біда, П. В. Леоненко, С. М. Клочан,
В. І. Радько, О. А. Омельяненко, О. М. Овчаренко*

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ КЛІНІЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЗНІМНИХ ЗУБНИХ ПРОТЕЗІВ, ВИГОТОВЛЕНИХ ІЗ РІЗНИХ КОНСТРУКЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ

Інститут стоматології НМАПО імені П.Л.Шупика, м. Київ

Вступ. Кількість осіб, що користуються знімними конструкціями зубних протезів, щорічно зростає і становить від 27% до 70% від загальної кількості пацієнтів, що потребують ортопедичного лікування. Тому ведеться активний пошук нових базисних матеріалів, які були б біологічно індиферентними до тканин порожнини рота.

Мета. Порівняльна оцінка ефективності клінічного застосування знімних зубних протезів, виготовлених із різних конструкційних матеріалів.

Матеріал і методи. Проведене обстеження та ортопедичне лікування 40 пацієнтів віком від 30 до 70 років частковими знімними пластинковими протезами, які були розділені на 2 ідентичні групи. До 1 групи ввійшли 20 осіб, яким було виготовлено 22 знімних протеза із акрилової пластмаси "Фторакс", до 2 - 20 осіб, яким виготовлено 25 аналогічних протезів із нейлону «Флексипласт». Для діагностики та оцінки ефективності протезування використовували суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження.

Результати. Незважаючи на матеріал виготовлення протезів, через 30 днів застосування всі 100% пацієнтів адаптувалися до них. За клінічним станом ротової порожнини та кількістю проведених корекцій перевагу виявили протези із нейлону.

Висновки. Необхідне подальше вивчення впливу термопластичних матеріалів на тканини протезного ложа і стан місцевого імунітету слизової оболонки порожнини рота та можливості їх застосування як альтернативи акриловим полімерним матеріалам.

Ключові слова: знімні протези, «Флексипласт», «Фторакс», стан слизової оболонки протезного ложа

Вступ. Кількість осіб, що користуються знімними конструкціями зубних протезів щорічно зростає і становить від 27% до 70% від загальної кількості пацієнтів, що потребують ортопедичного лікування [1, 2].

У повсякденній практиці лікаря ортопеда-стоматолога найчастіше базис протеза виготовляється із синтетичних матеріалів – акрилових пластмас, які, наряду з певними перевагами, мають і ряд суттєвих недоліків [3, 4]. Тому ведеться активний пошук базисних матеріалів, які були б біологічно індиферентними до тканин порожнини рота. На сьогодні в Україні спостерігається чітка тенденція до поширення виготовлення зубних протезів із термопластичних матеріалів, що позиціонуються фірмами-виробниками як біологічно індиферентні, але досліджень, присвячених їх клінічному використанню, майже не проводилося.

В Україні спостерігається чітка тенденція до поширення виготовлення термопластичних протезів, але досліджень, присвячених їх клінічному використанню, майже не проводилося [5, 6].

Виходячи із вищенаведеного, ми поставили метою нашого дослідження порівняльне клінічне ефективності застосування знімних протезів, виготовлених із різних базисних матеріалів – акрилової пластмаси "Фторакс" і нейлону – «Флексипласт» фірма «Бредент», Німеччина.

Матеріали та методи. Обстежено та проведено ортопедичне лікування 40 пацієнтів із частковими дефектами зубних рядів віком від 30 до 70 років. Виготовлено 22 часткових знімних пластинкових протеза (ЧЗПП) з базисом із акрилової пластмаси "Фторакс" і 25 аналогічних протезів, базис яких виготовлений із нейлону «Флексипласт».

Пацієнти були розділені на 2 ідентичні групи з максимально подібними умовами протезування. До 1-ї групи ввійшли 20 осіб, яким виготовляли протези із акрилової пластмаси "Фторакс", до 2-ї - 20 осіб, яким виготовили аналогічні протези із нейлону «Флексипласт». Для діагностики та оцінки ефективності протезування використовували суб'єктивні а об'єктивні методи дослідження.

Оцінку стану протезного ложа через 5, 15 та 30 днів після протезування у пацієнтів визначали за наступними критеріями: -відмінно – слизова оболонка протезного ложа без запальних проявів; -добре – при незначних ділянках гіперемії; -задовільно - у разі гіперемії, що розповсюджена на 1/3 протезного поля; -незадовільно – коли ½ чи більше протезного поля змінено у кольорі чи хворий не користувався протезом. Про ступінь адаптації до знімних пластинкових протезів судили також за кількістю проведених корекцій, які визначали за наступною шкалою: відмінна адаптація – при відсутності корекцій; добра – при одній корекції; задовільна – при 2—3-х корекціях; незадовільна – більше 3-х корекцій.

Основними критеріями необхідності корекції були: біль під протезом, недостатня або відсутня фіксація чи стабілізація протеза.

Результати дослідження та їх обговорення. Оцінка стану протезного ложа у пацієнтів досліджуваних груп представлена в таб.1. Кращі клінічні показники спостерігали у осіб 2-ї групи, яким були виготовлені часткові знімні протези з базисом із нейлону, у всі терміни спостереження. Гірші показники виявилися в 1-й групі, знімні пластинкові протези яким було виготовлено із акрилової пластмаси "Фторакс".

Таблиця 1

Стан протезного ложа в ранні терміни адаптації до знімних протезів, базис яких виготовлений із різних матеріалів

Критерії оцінки стану протезного ложа	Група № 1						Група № 2					
	Через 5 дів		Через 15 дів		Через 30 дів		Через 5 дів		Через 15 дів		Через 30 дів	
	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%	абс	%
Відмінний	3	15	5	25	9	45	9	45	11	55	18	90
Добрий	5	25	5	25	6	30	9	45	7	35	2	10
Задовільний	6	30	6	30	4	20	2	10	1	5	-	-
Незадовільний	6	30	4	20	1	5	-	-	1	5	-	-
Всього	20	100	20	100	20	100	20	100	20	100	20	100

Аналогічні закономірності виявилися і у кількості корекцій, які знадобилися пацієнтам для адаптації до знімних протезів (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість корекцій знімних протезів в залежності від групи спостереження

Кількість корекцій	Група № 1		Група № 2	
	абс	%	абс	%
Корекції відсутні	3	15	11	55
1 корекція	5	25	8	40
2-3 корекції	9	45	1	5
Більше 3-х корекцій	3	15	-	-
Всього	20	100	20	100

Значно більша кількість корекцій проведена пацієнтам 1-ї групи, які користувалися протезами із акрилової пластмаси «Фторакс». Незважаючи на матеріал виготовлення протезів, через 30 діб застосування всі 100% пацієнтів адаптувалися до знімних протезів.

Висновки. Таким чином, проведені клінічні дослідження показали ефективність застосування часткових знімних протезів із термопластичних матеріалів та можливість подальшого детального вивчення їх впливу на тканини протезного ложа і показники на стан місцевого імунітету слизової оболонки порожнини рота та можливості їх застосування як альтернативи акриловим полімерним матеріалам.

Література

1. Біда В. І. Дослідження функціонального стану жувальних м'язів у пацієнтів із різними конструкціями знімних протезів / В. І. Біда, О. М. Дорошенко // Одеський медичний журнал. – 2012. - № 4. - С.29-33
2. Павленко О. В. Функціональні зміни жувальних м'язів під час адаптації до знімних протезів / О. В. Павленко, В. І. Біда, О. М. Дорошенко // Галицький лікарський вісник. – 2011. – Т.18, №2. – С. 82-86.
3. Дорошенко О. М. Оцінка клінічної ефективності застосування лікувально-профілактичних заходів під час адаптації до знімних зубних протезів, виготовлених із різних конструкційних матеріалів / Дорошенко О. М // Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П. Л. Шупика. – Київ, 2013. - Випуск 22, книга 2. – С. 444 – 449.
4. Дорошенко О. М. Вплив метилового ефіру метакрилової кислоти на резистентність капілярів слизової оболонки порожнини рота щурів / О. М. Дорошенко // Фармакологія та лікарська токсикологія. – 2013. - № 3 (34). – С. 98-99.
5. Дорошенко О. М. Цитотоксична дія метилового ефіру метакрилової кислоти зі зшивагентом / О. М. Дорошенко // Фармакологія та лікарська токсикологія. – 2009. – № 1 (8). - С.13-14.
6. Дорошенко О.М. Порівняльна оцінка ефективності клінічного застосування різних видів конструкційних матеріалів для виготовлення базисів часткових знімних протезів / Дорошенко О. М. // Дентальні технології. - 2008. - № 4 (39). – С. 34-37.

*Е. Н. Дорошенко, В. И. Беда, П. В. Леоненко, С. Н. Клочан,
В. И. Радько, О. А. Омеляненко, А. Н. Овчаренко*

Сравнительная оценка эффективности клинического применения съемных зубных протезов, изготовленных из различных конструкционных материалов

Институт стоматологии НМАПО имени П. Л. Шупика, г. Киев

Введение. Количество лиц, пользующихся съемными конструкциями зубных протезов, ежегодно растет и составляет от 27% до 70% от общего количества пациентов, нуждающихся в ортопедическом лечении. Поэтому ведется активный поиск новых базисных материалов, которые были бы биологически индифферентными к тканям полости рта.

Цель. Сравнительная оценка эффективности клинического применения съемных зубных протезов, изготовленных из различных конструкционных материалов.

Материал и методы. Проведено ортопедическое лечение 40 пациентов в возрасте от 30 до 70 лет частичными съемными пластиночными протезами, которые были разделены на 2 идентичные группы. В 1 группу вошли 20 пациентов, которым были изготовлены 22 съемных протеза из акриловой пластмассы "Фторакс", во 2 - 20 пациентов, которым изготовили 25 аналогичных протезов из нейлона «Флексипласт». Для диагностики и оценки эффективности протезирования использовали субъективные и объективные методы исследования.

Результаты. Независимо от материала изготовления протезов, через 30 дней применения все 100% пациентов адаптировались к ним. По клиническим критериям состояния ротовой полости и количеству коррекций лучше зарекомендовали себя протезы из нейлона.

Выводы. Необходимо дальнейшее изучение влияния термопластичных материалов на ткани протезного ложа и состояние местного иммунитета слизистой оболочки полости рта и возможности их применения в качестве альтернативы акриловым полимерным материалам.

Ключевые слова: съемные протезы, «Флексипласт», «Фторакс», состояние слизистой оболочки протезного ложа

*О. Doroshenko, V. Bida, P. Leonenko, S. Klochan, V. Radko,
O. Omelianenko, O. Ovcharenko*

Comparative evaluation of the effectiveness of clinical use of removable dentures made of various construction materials

**Institute of Dentistry of Shupyk National Medical Academy of
Postgraduate Education**

Introduction. The number of people using removable designs of dentures is growing every year, ranging from 27% to 70% of total numbers of patients requiring orthopedic treatment. Therefore, there is an active search for new base materials that could be biologically indifferent to the tissues of the mouth.

Goal. A comparative evaluation of the effectiveness of clinical use of removable dentures made of various construction materials.

Material and methods. Forty patients aged 30 to 70 years were treated using removable partial dentures. The patients were divided into two identical groups. Twenty two removable dentures made of 'Ftorax' acrylic plastic were used in group 1, which consisted of 20 people. Group 2 included 20 patients. Twenty five similar removable dentures made of 'Flexyplast' nylon were used in this group. Subjective and objective methods of diagnosis and evaluation of the prosthetic care efficacy.

СТОМАТОЛОГІЯ

Results. A hundred percent of patients adapted to the dentures after 30 days of the use irrespective of the material. Patients with nylon dentures showed better clinical condition of the oral cavity and a fewer number of corrections needed.

Conclusions. Further study of the impact of thermoplastic materials on denture-supporting tissues and condition of local immunity of the oral mucosa is needed in order to consider such materials as an alternative to acrylic polymer material.

Key words: dentures, 'Flexyplast', 'Ftorax', condition of denture-supporting mucosa.

Відомості про авторів:

Дорошенко Олена Миколаївна - д. мед. н., професор кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Біда Віталій Іванович – д. мед. н., професор, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Леоненко Павло Вікторович - д. мед. н., професор кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Клочан Світлана Миколаївна - к. мед. н, доцент кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Радько Валерій Іванович - к. мед. н, доцент кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Омельяненко Ольга Анатоліївна - к. мед. н, доцент кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

Овчаренко Олександра Миколаївна - к. мед. н, доцент кафедри ортопедичної стоматології Інституту стоматології НМАПО імені П. Л. Шупика. Адреса: Київ, вул. Пимоненка 10-а, тел. (044) 482-08-50.

УДК: 616.314-089.23

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2016

М.С. Дрогомирецька, А.В. Якимець, Д.В. Лепорський

РЕЗУЛЬТАТИ РЕНТГЕНОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЗУБО-ЩЕЛЕПНОЇ СИСТЕМИ У ОСІБ ІЗ ВРОДЖЕНОЮ АДЕНТІЄЮ ЛАТЕРАЛЬНИХ РІЗЦІВ ВЕРХНЬОЇ ЩЕЛЕПИ

Інститут стоматології НМАПО імені П.Л. Шупика, м. Київ

Вступ. При плануванні лікування пацієнтів із вродженою відсутністю верхніх латеральних різців виникає низка важливих моментів, які мають бути з'ясовані для подальшого ефективного та адекватного за інвазивністю лікування, зокрема - особливостей рентгенологічних показників зубо-щелепної системи, які суттєво впливатимуть на вибір методики подальшого ортодонтичного втручання.

Мета. Визначити особливості стану зубо-щелепної системи у осіб із вродженою адентією латеральних різців верхньої щелепи

Матеріал і методи. Комплексне обстеження 97 пацієнтів із вродженою адентією латеральних різців із використанням рентгенологічних методів дослідження.